

HE LLEGIT NO SÉ ON

EVA
PIQUER

“Però els has llegit tots?”

Tan important és saber adquirir llibres que ens enriqueixin la biblioteca com saber desprendre'ns dels que l'espatllarien

L'art d'intuir avui quins llibres voldrem llegir d'aquí deu o vint anys

“Però els ha llegit tots?”, va dir una senyora finlandesa al pare del futur escriptor i editor Roberto Calasso (Florència, 1941) en entrar a casa seva. La dona va fer la pregunta davant d'una paret plena de textos jurídics antics, la majoria en llatí. “Pregunta d'ignorància sospitosa –observa Calasso–, però mai tan justificada com davant de llibres que per la seva naturalesa no es llegeixen de dalt a baix”.

“Però els has llegit tots?”, em solen preguntar en entrar a casa meva els qui són poc o gens lectors. La gent que llegeix ja sap que sempre tens més llibres dels que has llegit. Però, com que ni tu ni jo no vivim en palaus, té sentit que acumulem als prestatges domèstics només aquells llibres llegits que en algun moment potser voldrem repassar o rellegir, juntament amb aquells altres que no hem llegit però que és probable que tard o d'hora vulguem llegir. Això a banda dels volums de consulta, ja siguin textos jurídics o diccionaris obsolets dels que sap greu llençar al contenidor blau.

“Es essencial comprar molts llibres que no llegiràs de seguida –afirma Calasso–. Després, al cap d'un any, de dos, o cinc, deu, vint, trenta, quaranta, potser arribarà el moment que pensis que necessites precisament aquell llibre –i potser el trobis en un prestatge poc freqüentat de la teva biblioteca”. L'italià, president i director literari de la prestigiosa editorial Adelphi, sap que és igualment essencial podar la biblioteca de tant en tant. Hi pot haver autors i te-

ROBERTO CALASSO

MANOLO GARCÍA

mes que ens hagin deixat d'interessar. Però sobretot, diu, “resulten perillosos els obsequis que per motius diversos arriben als escriptors, editors, crítics, periodistes, sovint amb incòmodes dedicatòries”. Són llibres que no hauríem buscat mai per iniciativa pròpia, i dels quals no és fàcil desfer-se. Calasso explica com ho feia Borges: sortia de casa amb un paquet de llibres sota el braç, s'asseia en un cafè o fins i tot en una llibreria, i en fugia al cap d'una estona, com per un compromís inesperat, deixant els llibres damunt la taula. I esperant que ningú correngués a advertir-li que se'ls estava descuidant.

Una amiga escriptora s'ha autoimposat una norma infal·lible: per cada llibre que incorpora a la seva biblioteca personal, n'expulsa un altre. Sense pietat. Així sap que mai haurà d'encarregar prescripcions noves i que no li passarà com al

poeta i dramaturg T.S. Eliot, que va reconèixer: “Tinc una acumulació de llibres tan diversos, tan refractaris a qualsevol temptativa d'ordenació, que quan vull consultar-ne un que sé que hi és, no el trobo i l'he d'acabar agafant en préstec a la London Library”.

“Com ordenar la pròpia biblioteca és un tema altament metafísic”. Amb aquesta frase s'enceta l'article que dona nom a un llibret de Roberto Calasso titulat justament *Com ordenar una biblioteca*, publicat tant en català com en castellà a la col·lecció d'assaig breu *Nous Quaderns Anagrama* (la traducció al català és de Xavier Valls i la del castellà d'Edgardo Dobry). Un títol, aquest, del tot recomanable per als qui no podrien ni sabrien viure sense els llibres. Un títol que difícilment desterraré de casa, per dues raons de pes: m'apassionen els llibres sobre llibres i ocupa poc espai.

L'ordre alfabètic fracassa si en recordem el tema però no l'autor

Com coi ordenem els llibres? L'historiador de l'art Aby Warburg (Hamburg, 1866-1929) tenia una biblioteca exquisida que no es cansava mai de reordenar. Aquesta biblioteca estava regida per l'anomenada “lleï del bon veï”, segons la qual a la biblioteca perfecta, quan busques un llibre determinat, acabes agafant el que té al costat, que et resultarà més útil encara. Els qui han trepitjat el Warburg Institute, a Londres, donen fe que, en efecte, això passa: hi entres amb un llibre en concret al cap i sempre ensopegues amb *bons veïns* del llibre que havies entrat a buscar. ♦♦